UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma & media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Tent. III. Ob pulchritudinem Corporis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-48377

Visual Library

ad vanam gloriam ex officio Infirmarij tam bene adminiſtrato capiendam, reſponderit, admonens, ut, ubi ſe à tali tentatione titillari adverterit, mox ſibi dicat: Mi Doſithee, tu quidem bonus es Infirmarius, non tamen propterea bonus Religioſus. Idem ergo & ſibi dicat Concionator, & facilè omnem vanæ gloriæ impetum reprimet. *Certè adveniente die judicij, non quæretur à nobis, quid legimus, ſed quid fecimus: nec quàm bene diximus, ſed quàm religiosè viximus*, inquit rectè Thomas Kemp. l. 1. c. 3.

XII. Quartò oſtendat illi, quòd, etiamſi ab omnibus hominibus, qui fuerunt, ſunt, & erunt, plenis buccis ſummè deprædicaretur, nec hilo tamen melior eſſet, quàm quivis minimus Ruſticus aut Mendicus, qui omni ejuſmodi laude caret; cùm, teſte David pſ. 44. Omnis gloria Filiæ Regis ab intus ſit; omnis autem Eloquentia, aliáque ſimilia dona extrinſeca, id eſt, nullam per ſe bonitatem conducentem ad finem ſupernaturalem habentia ſint, atque adeò nec laudem propriè aut æſtimationem habeant, niſi per intentionem bonam ad finem ſupernaturalem ordinentur, ſicque & ipſa bonitatem ab ipſo accipiant.

§. III.

Tentatio III. ob pulchritudinem Corporis.

XIII. SUſanna Nobilis Domicella eximiâ corporis pulchritudine prædita, advertens, formæ ſuæ elegantiam raram non tantùm paſſim ab omnibus deprædicari, ſed ob eandem etiam ſe à quamplurimis in conjugem expeti, confitetur, ſe ſæpiùs graviſſimas ſuperbiæ tentationes hac de cauſa paſſam fuiſſe, &

etiamnum pati. Quæritur, quomodo contra ta
tentationes ſit armanda?

Reſponſio.

XIV. Primò jubeat eam conſiderare, quid ſit co
pus illud pulchrum, quod tantopere laudatur, &
matur, quid item fuerit, & futurum ſit, nimirum t
ſte S. Bernardo, fuerit olim ſperma fœtidum, de
ɛto ſit vas ſtercorum (ſeu ut alij dixerunt, fimu
ve coopertus) & futurum ſit eſca vermium; an n
tem æquum & rationabile ſit, de ullo ex his tri
objeɛtis gloriari, & ſuperbire. Id quod ſapienter qu
dam Rex aliquis ſuis Aulicis declaravit, dum, ut
Jacobus Bidermannus teſtatur, vas teſtaceum gr
de fœtidiſſimo ſtercore repleri, & ſupra illud ſtatu
Virginis elegantiſſimè veſtitæ collocari juſſit; ſub
de verò præſentibus Aulicis, quid de ea quiſque ſe
tiret, edicere præcepit; cúmque omnes illam m
laudibus extollerent, nec ſatiari ejus aſpeɛtu poſſe
tandem veſtes removeri, & latentem ſub illis cloac
oſtendi voluit, ſimúlque dixit: Ecce, hoc eſt p
cherrimum illud objeɛtum, quod tantopere depræ
câſtis, & admirati fuiſtis. Certè hæc conſideratio ad
efficax eſt, ut Matrona quædam ob pulchritudin
ſuam multùm ſuperbiens mox omnem faſtum dep
ſuerit, ubi inter lavandas manus verba iſta: Hæ m
nus erunt olim eſca vermium: perpendit, ut à Co
feſſario juſſa fuerat. Sed & Monachus quidam i
ſano mulieris cujusdam formoſæ conſpeɛtæ amore i
cenſus, facilè hunc extinxit, ubi ad mortuæ cadaver a
ceſſit, illúdque tantopere deformatum vidit.

XV. Secundò eum conſiderare jubeat, quid i

pulch

pulchritudo, de qua gloriatur; nempe cutis, color, figura, ſanguis; quis autem horum ullum gloriâ, & ſpeciali laude dignum putet; unde meritò Domitianus Imperator amico cuipiam ſcribens, ſcias, inquit, nec gratius quidquam decore, nec brevius eſſe; quamvis, etiamſi durabile, perpetuúmque hoc naturæ donum eſſet, non intelligo, quòd tantopere expetendum habeat iſte non ſolidus, nec in ipſo homine, niſi ſuperficie tenus fulgens decor, multáque fœda contegens, & horrenda, læviſſimæque cutis obtentu ſenſibus blandiens, & illudens. Sed & Ariſtoteles, teſte Boet. l. 3. de conſol. dixit, ſi homines lynceis oculis uterentur, & obſtantia viſu penetrarent, nónne introſpectis viſceribus illud Alcibiadis pulcherrimũ corpus, turpiſſimum videbitur? igitur te pulchrum videri, non tua natura, ſed oculorum ſpectantium reddit infirmitas.

XVI. Tertiò oſtendat illi, quàm non ſolùm vana, ſed & noxia proximo ſit pulchritudo, ut jam olim Salomon Eccl. 5. indicavit dicens: *Propter ſpeciem mulieris multi periêrunt, & ex hac concupiſcentia quaſi ignis exardeſcit; ita ut non immeritò aliqui faciem mulieris vultu Baſiliſci venenatiorem dicere auſi ſint, nam Baſiliſcus non necat, ſi ipſe videatur, ſed tantùm ſi ipſe alios aſpiciat*, mulieris autem facies etiam ab alio conſpecta interitum affert. Unde tam ſollicitè Salomon Eccleſ. 9. monet: *Virginem non aſpicias, ne fortè ſcandalizeris in forma illius.* Hæc ipſa damna explicatiùs proponens Petrarcha dial. 2. Habes, inquit (per formam) velum oculis, laqueum pedibus, alis viſcum, haud facilè ſeu vera diſcernere, ſeu virtutem ſequi poteris, ſeu in altum evolare animo; multos ad hone-

ſta

ſta pergentes forma detinuit, detorſitque contra
in partem. Habes hoſtem domi, &, quod pejus
delectabilem ac blandum. Habes raptorem qu
ac temporis, perpetuúmque tortorem: habes m
riam laboris, uberrimam diſcriminum cauſam,
menta libidinum, nec minorem quærendi odij, q
amoris aditum. an non ergo majorem humiliand
quàm ſuperbiendi cauſam habeat, ſi advertat, form
ſuam eſſe inſtrumentum, quo DEUS graviter of
datur, proximo multùm noceatur, & propria ip
ſalus in manifeſtum diſcrimen præcipitetur,

XVII. Quartò eidem oſtendat, ſi hactenus
fecit pulchritudinem corporis, quæ tantorum ei
lorum cauſa fuit, tantámque ejus conſervandæ cu
geſſit, ut hominibus placeret, eorúmque ſibi amo
conciliaret, quantò æquius ſit, ut ad animæ pulc
tudinem, per quam DEO, Angelis, & homin
placeat, & ingentia ſibi bona, eáque æterna pro
rare queat, procurandam & conſervandam omne
ſtudium, curámque convertat, ideóque ſibi appl
quod olim Diogenes formoſo Adoleſcenti ſuaſit
cens: Quin operam das, Adoleſcens, ut corporis a
res ad animam transferas. Semper ergo in men
memoria habeat veriſſimum Salomonis prov. 31.
fatum: *Fallax gratia, & vana eſt pulchritudo; mu*
timens Dominum ipſa laudabitur.

§. IV.

Tentatio IV. ob divitias.

XVIII. HOmobonus Mercator, poſtquam in
meras divitias negotiando congrega
paulatim prioris ſui ſtatûs ac paupertatis obliviſci,
alio

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN